

Puumalan kunnan
lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2018-2021
toteuman arviointi

Tavoitteet ja toimenpiteet

Puumalan kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2018-2021 tavoitteet ovat:

- Lapsi- ja perhelähtöiset palvelut
- Lapsen oikeuksien toteutuminen
- Harrastustakuun toteutuminen

Näiden tavoitteiden alle sijoittuvat alatavoitteet on johdettu lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilan tuloksista, kunnan strategiasta sekä kunnan ja maakunnan hyvinvointisuunnitelmista.

Tavoite 1: Lapsi- ja perhelähtöiset palvelut	Toimenpiteet	Yksilöidyt toimenpiteet	Toteuma
Perheneuvo- verkoston toiminnan kehittäminen	Kynnykset- tömyys yhtey- denotoissa ja palveluissa.	Sähköinen yhteydenottolomake kunnan kotisivuilla. Puhelimella saa yhteyden kaikkiin verkoston jäseniin: kunnan kotisivuilla yhteystiedot. Tiedottaminen: jokainen tiedottaa omalle asiakaskunnalleen, asiointipisteeseen tiedot (ideointi markkinointipäällikkö ja vapaa-aikasihteeri: esim. magneetti, kirjanmerkki, postikortti, kuva+tekstiä), Puumala-lehti, kotisivut. Etsivä nuorisotyöntekijä tiistaisin koululla, torstaisin kylätuvalla, torstaisin nuorisotalolla klo 15-17.	Sähköinen yhteydenottolomake kunnan kotisivuilla. Jatkossa alueellinen sähköinen yhteydenottolomake Essoten nettisivuilla. Kunnan kotisivuilla on Puumalan perheneuvoverkoston yhteystiedot. Tiedottaminen Puumala-lehdessä, Wilmassa, perheilloissa. Kunnan kotisivuilla tiedot perheneuvosta. Wilman tiedotteissa on perheneuvoverkostosta perustiedot. Perheneuvon muokattavat logot ja tekstit eivät koskaan saapuneet Puumalaan, joten rintanappeja, magneetteja yms. ei tehty. Etsivä nuorisotyöntekijä on ollut koululla suunnitelman mukaisesti paitsi korona-aikana, jolloin koululle ei ulkopuolisia henkilöitä saanut mennä. Kouluyhteistyö toteutui etänä tai luokkaryhmien vierailuna nuorisotalolla. Syksyllä 2021 on etsivä ollut koululla ainakin kerran viikossa 1 päivän. Hieman vaihdellut luokkaryhmien kanssa, missä ja miten hän on ollut siellä.

	<p>Palvelujen tuottajille uusi toimintamalli lasten, nuorten ja perheiden palvelumiseksi: apu yhden puhe- linsoiton tai sähköisen yhteydenotto- lomakkeen tai henkilökohtaisen käynnin kautta.</p>	<p>Srk lastenohjaaja minitalolla kerran kk</p> <p>Sosiaaliohjaaja torstaisin kylätuvalla.</p> <p>Emme pompotele asiakasta palveluntuottajalta toiselle vaan otamme itse selvää, kenelle asia kuuluu. Otamme itse yhteyttä ao. henkilöön ja pyydämme häntä olemaan asiakkaaseen yhteydessä. Jos asiakas haluaa itse olla asiaa hoitamaan henkilöön yhteydessä, annamme yhteystiedot.</p> <p>Toimijoiden jatkuva yhteydenpito: Orvokki-työryhmän kokoukset ja tarvittaessa puhelimitse, sähköpostitse tai henkilökohtaisilla tapaamisilla.</p> <p>Yhteydenpito Etelä-Savon LAP:een</p> <p>Jatkuva toiminnan seuraaminen ja kehittäminen.</p>	<p>Etsivä on ollut nuorisotalolla suunnitelman mukaisesti lukuun ottamatta koronarajoitusten aiheuttamia toiminnan katkoja. Kevätkaudella 2021 hän on ollut nuorisotalolla torstaisin klo 16-20 ja syksyllä 2021 torstaisin klo 17-20. Etsivä nuorisotyöntekijä on ollut välillä kylätuvalla, jossa ei kuitenkaan ole ollut kuin harvoin lapsia/nuoria.</p> <p>Lastenohjaaja on ollut minitalolla 2018 joka toinen viikko ja 2019 kaksi kertaa (tammi- ja helmikuu). Sen jälkeen silloinen lastenohjaaja on vaihtanut työpaikkaa ja minitalolla ei ole ollut srk lastenohjaajaa. Alkuvuodesta muutettiin minitalotoiminta 1 x viikossa koska muina päivinä ei kävijöitä.</p> <p>Toteutunut.</p> <p>Toteutunut.</p> <p>Toteutunut.</p> <p>Toteutunut vastuuhenkilön toimesta.</p> <p>Toteutunut.</p>
--	--	--	---

Yhteinen palveluesite	<p>Kunnan kotisivuilla kaikki lasten, nuorten ja perheiden palvelut omalla kokonaisuutena, lyhyet kuvaukset palveluista ja yhteystiedot.</p> <p>Jaetaan tarvittaessa myös paperisena versiona.</p>		<p>Kotisivut valmiina 1.3.2019, palvelujohtaja hoitanut päivitykset. Päivitysmateriaalit eivät ole aina saapuneet palvelujohtajalle pyynnöistä huolimatta.</p> <p>Paperinen versio on ollut jakelussa päiväkodissa ja neuvolassa sekä perheilloissa.</p>
Lapset puheeksi -menetelmä	<p>Menetelmä otetaan käyttöön varhaiskasvatuksessa, yhtenäiskoulussa ja sote-palveluissa.</p>	<p>Lapset puheeksi menetelmää käytetään silloin, kun herää huoli. Käyttäjinä ovat yhtenäiskoulun erityisopettajat, esiopettaja, luokanopettajat, luokanohjaajat, varhaiskasvatuksen opettajat ja sosiaalityön henkilöstö, jotka kaikki saavat menetelmäkoulutuksen.</p>	<p>Varhaiskasvatuksessa ja koululla koulutettuja 10. Sote-henkilöstö koulutettu.</p> <p>Terveystieteiden keskus käyttää. Koulu ja varhaiskasvatus ei käytä, koska menetelmä on työvälineenä liian raskas ja koska samoista asioista puhutaan muussa yhteydessä. Viime lukuvuonna yritettiin saada lisää koulutuksia, mutta niitä ei järjestynyt.</p>
Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden vahvistaminen	<p>Lapsia, nuoria ja perheitä kuullaan ja heidän näkemykset otetaan huomioon kaikkea heille suunnattua toimintaa suunniteltaessa, kehitettäessä ja arvioitaessa.</p>		<p>Varhaiskasvatuksessa lapsilta kysytään säännöllisesti mielipiteitä toimintaan liittyen. Lapset ideoivat, aikuiset tarttuvat niihin ja tekevät kokeiluja. Lapset ohjaavat toisia lapsia. Toiminnasta otetaan kuvia ja niiden avulla muistellaan, mitä tapahtui. Kuvat laitetaan blogiin, josta vanhemmat näkevät ne ja keskustelevat lastensa kanssa niistä.</p> <p>Yhtenäiskoulussa toteutetaan erilaisia kyselyjä. Oppilaat osallistetaan kaikkeen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Oppilaskuntatoiminta. Luokkavaltuustotoiminta.</p> <p>Nuorisopalveluissa lapsia ja nuoria kuullaan heille järjestetyn toiminnan yhteydessä. Lisäksi meillä on aktiivinen nuorisovaltuusto. Palautetta</p>

	<p>Perhefoorumin järjestäminen.</p> <p>Kunnan asiakastytyväisyyskyselyt.</p>	<p>Syksyllä 2019 viikolla 39 järjestetään perheviikko, jonka yhtenä toimenpiteenä toteutetaan perhefoorumi 25.9.2019.</p> <p>Kunnan strategiasta ja hyvinvointisuunnitelmasta nousevat kysymykset, ei yleistä kaiken kattavaa kyselyä.</p>	<p>ja toiveita voi myös lähettää sähköisesti kunnan nettisivujen palautelomakkeella, Po1ntin palautelomakkeella sekä somekanavien kautta.</p> <p>Perheviikko v. 2019 viikolla 45. V. 2019 ei perhefooriumia vaan perheillat 6.11. ja 20.11. Perheviikko v. 2021 viikolla 46.</p> <p>Yhtenäiskoulussa asiakastytyväisyyskyselyjä yms. kyselyjä toteutetaan vuosittain, mm. iltapäivätoiminnasta huoltajille. Lukuvuonna 2020-2021 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely sekä hyvinvointikysely oppilaille. Syksyllä 2021 uusi hyvinvointikysely oppilaille.</p>
Tavoite 2: Lapsen oikeuksien toteutuminen	Toimenpiteet	Yksilöidyt toimenpiteet	Toteuma
	Lapsen oikeuksien toteutumisen arviointi		Arvioinnit tehty vuoden 2019 loppuun mennessä.
	Kehittämiskohteiden valinta ja kehittämissuunnitelman teko		Kehittämiskohteet valittiin koordinaatioryhmässä tammikuussa 2020 ja toimintasuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet työstettiin kesän ja alkusyksyn aikana. Valtuusto hyväksyi toimintasuunnitelman 14.12.2020.
	Kehittämissuunnitelman toteuttaminen		Kehittämis-/toimintasuunnitelmaa alettiin toteuttaa jo syksyn 2020 aikana ja toteutusta jatkettiin koko vuoden 2021. Koronarajoitukset estivät joidenkin toimenpiteiden toteuttamisen. Toimenpiteiden toteuttamisesta on tehty erillinen raportti.

	Kehittämissuunnitelman toteutumisen arviointi.		Kehittämis-/toimintasuunnitelman arviointipalaveri pidettiin 27.9.2021 ja siihen osallistui koordinaatioryhmä sekä UNICEFiltä kaksi erityisasiantuntijaa. Puumalan kunnalle myönnettiin Lapsiystävällinen kunta -tunnustus 16.11.2021.
Tavoite 3: Harrastus- kuun toteutta- minen	Toimenpiteet	Yksilöidyt toimenpiteet	Toteuma 31.12.2019
Jokaiselle lapselle taataan vähintään yksi mieleinen harrastus.	<p>Lasten ja nuorten osallisuutta ja kuulemistaan vahvistetaan ja harrastustoiveet huomioidaan, esim. toive-linkki kunnan kotisivuille</p> <p>Osallistuminen veloituksetta lukuun ottamatta taiteen perusopetusta</p> <p>Eri harrastusmahdollisuuksien esittelyä ja kokeilua.</p>	<p>Peruskoulun rehtori ja vapaa-aikasihteeri yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa suunnittelee vuoden 2019 aikana.</p> <p>Kunta ja seurakunta järjestää maksutta. Muut toiminnan järjestäjät voivat hakea toimintoihin kunnalta avustusta. Neuvottelut tanssin perusopetuksen ostamiseksi Mikkelistä, jolloin oppilaiden omavastuuosuudet olisivat nykyistä edullisemmat.</p> <p>Peruskoulun rehtori ja vapaa-aikasihteeri yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa suunnittelee vuoden 2019 aikana. Pop up -liikuntapäivä yhtenäiskoululla 25.5.2019: Liikkuva koulu -tiimi toteuttaa.</p>	<p>Kunnan kotisivujen palautesivu laitettava näkyvimmin esille -> Tämä toimisi kaikille väestöryhmille. Harrastustoiveet tulevat suoraan ao. tahoille. Toiveita on kuultu osallistumalla syksyllä 2020 OKM:n koululaiskyselyyn. Keväällä 2021 tehtiin 6.-8.luokkalaisille tarkennettu harrastustoivekysely. Marraskuussa 2020 tehty huoltajille kysely koulun kerhotoiminnasta. Toiveita ja palautetta tulee suoraan koulun kerho-ohjaajille ja rehtorille esim. Wilman kautta.</p> <p>Toteutunut.</p> <p>Kunta oli mukana Harrastamisen Suomen malli -hankkeen pilotoinnissa keväällä 2021 ja jatkohankkeessa, joka alkoi syksyllä 2021. Pääpaino toistaiseksi lajikokeilukerhossa sekä tanssissa, joka on siis tanssin perusopetusta, mutta kouluikäisten lukukausimaksut maksetaan hankkeesta.</p>

	<p>Nuorten omaehtoisen harrastustoiminnan tukeminen.</p> <p>Harrastusvälineiden yhteiskäyttö ja lainaaminen.</p>	<p>Vuosittain määräraha nuorisopalvelujen talousarviossa.</p> <p>Erilaisten harrastusvälineiden lainaaminen kirjastosta.</p>	<p>Syksyllä 2021 koulussa (ja keväällä 2022 tulossa) kerran kuukaudessa lajiesittelypäivä.</p> <p>Syksyllä 2020 oli jalkapallopäivä ja keväällä 2021 parkour ja pesäpallo, muuten korona torppasi viime lukuvuoden lajikokeilut koulun ulkopuolisten tahojen järjestämänä. Pop up -liikuntapäivä toteutui.</p> <p>Toteutunut.</p> <p>Puumala-rahastosta myönnettiin 64 lapselle ja nuorelle harrastusstipendit.</p> <p>Liikuntavälinelainaus kirjastosta on ollut vähäistä koronarajoitusten vuoksi.</p> <p>Harrastusvälineiden kierrätys onnistunut.</p>
<p>Yhteistyö kunnan eri hallinnonalojen, seurakunnan ja eri järjestöjen kesken monipuolisen harrastustoiminnan tarjoamiseksi.</p>	<p>Kerhotoiminnan yhteishanke, koulun kerhohanke, kansalaisopisto ja kirjasto tiiviisti mukaan suunnitteluun</p>	<p>Yhdessä suunnittelu lukuvuotta edeltävänä keväänä.</p>	<p>Vapaa-aikasihteerin koordinoima ja avin osarahoittama kerhotoiminnan yhteishanke on toiminut aktiivisesti järjestäen kerhotoimintaa ja päiväleirin.</p> <p>Harrastamisen kokonaismalli = elokuussa suunniteltu vapaa-aikasihteerin koordinoimana kunnan harrastuslukujärjestys.</p>
<p>Koulussa tarjottavan harrastustoiminnan kehittäminen.</p>	<p>Liikkuva koulu -ohjelman vakiinnuttaminen.</p> <p>Koulupäivien yhteydessä harrastusmahdollisuuksia.</p>	<p>Yhtenäiskoulu vakiinnuttaa Liikkuva koulu -ohjelman koulun toimintaan hankekauden jälkeen.</p> <p>Suunnitellaan yhteistyössä</p>	<p>Toteutunut.</p> <p>Uimahallikäynnit, 8.-luokkalaisten golf-opetus, lajipäivät koulupäivän aikana.</p> <p>Muut kerhot toteutettu heti koulupäivän jälkeen.</p> <p>Koulun kerhotoiminnan kehittämiseksi perustettiin kerhojen vetäjistä koostuva ryhmä, joka syksyllä suunnittelee, väliarvioi ja keväällä arvioi kerhotoimintaa.</p> <p>Uusia kerhoja, mm. uinti- ja hengenpelastuskerho sekä älypelikerho.</p> <p>Pidempikestoisten kerhojen rinnalle</p>

			intensiivikerhoja, jotka kestävät 2-5 kertaa. Näiden suosio on ollut suuri, mm. jouluaskartelu, pesis ja koirakerho ja lisää tulossa.
Haja-asutusalueen oppilaille mahdollistetaan harrastuksiin osallistuminen.	Harrastuskuljetukset yhtenäiskoulun haja-asutusalueella asuville oppilaille kahtena päivänä viikossa klo 17.00.		Säännöllisesti kahdesti viikossa + perjantaisin Suomen malli -kerhon jälkeen. Myös klo 13 koulukuljetuksen sijaan voi käyttää klo 15 koulukuljetusta, jos harrastus on klo 13-15 ja jos kyytiin mahtuu. Kesäauto 2019-21: Kesäharrastuksia lapsille ja nuorille 2019-2021 -hanke toi kesäkausilla harrastusmahdollisuuksia myös haja-asutusalueille.
Kiusaamiseen puututaan.	Kiusaamisen nollatoleranssi kaikissa harrastustoiminnoissa. Harrastajien yhteistyötaitojen kehittäminen: ohjaajien kouluttaminen ja tukeminen.	Järjestetään ohjaajille koulutus ulkopuolisen kouluttajan toimesta syksyllä 2019. Vuosittainen koulutusilta syksyisin erilaisilla teemoilla.	Kiusaamisiin on puututtu välittömästi. Nollatoleranssi kaikissa lasten ja nuorten palveluissa. Koulutus ohjaajille on edelleen nuorisopalveluissa suunnitteilla.